

PLA DOCENT

Curs 2025-2026

DADES DESCRIPTIVES DE L'ASSIGNATURA

Assignatura: Ampliació d'Harmonia

Programa: Grau Professional

Curs: 6è

Hores: 30 h

Professorat: Manel Ribera (mribera@cmtarragona.dipta.cat)

Departament: llenguatge musical, harmonia i assignatures teòriques

GUIA DOCENT

Aquesta proposta curricular va dirigida principalment als alumnes que vulguin realitzar un aprofundiment de l'assignatura d'harmonia i anàlisi, així com als alumnes que vulguin realitzar estudis de grau superior en especialitats com la composició, interpretació, direcció, o en tasques d'investigació i docència. Atesa la seva especificació, sense desentendre la part creativa, se centrarà particularment en la realització de treballs analítics que incentivin la comprensió de la partitura musical, per poder seguir amb seguretat el ritme de l'assignatura troncal d'harmonia, i a la vegada poder aprofundir i preparar amb molta més base el final del Grau Professional ampliant i individualitzant molt més els continguts.

Convindrà averse l'alumne amb el procediment harmònic i d'ampliació de la tonalitat desenvolupat en la música dels principals compositors del segle XIX i XX, així com els coneixements estrictes de la principal polifonia del segle XVI-XVII i el "partimento" del segle XVII i XVIII.

S'ha d'aprofundir en el coneixement de les partitures (de corals, música de cambra i d'orquestra), per tal de preparar l'alumne en el camp de la música orquestral i coral o mixta.

Competències que es desenvolupen

Competències generals

1. Conèixer el patrimoni musical i comprendre la seva contribució en el marc cultural i social.
2. Cultivar la capacitat d'anàlisi i valoració de la qualitat musical.
3. Forjar un criteri artístic propi, fonamentat en el coneixement, l'audició i la pràctica musical
4. Participar en activitats individuals i col·lectives que permetin l'experiència de comunicar i compartir la música amb els altres.

Competències específiques

1. Conèixer els elements bàsics de la música tonal i les seves característiques, interrelacions, funcions i transformacions en els diversos contextos històrics.
2. Conèixer la interrelació entre processos harmònics i forma musical.
3. Reconèixer els elements i procediments bàsics de la música tonal en un text musical escoltat.
4. Identificar a través de l'anàlisi d'obres els elements i procediments més comuns de la música tonal, i les transformacions temàtiques.
5. Adquirir criteri davant el fet musical.
6. Adquirir capacitat de creacions musicals

Objectius (RESULTATS APRENTATGES)

1. Conèixer els elements bàsics de la música tonal i les seves característiques, interrelacions, funcions i transformacions en els contextos barrocs, clàssic i primer romanticisme.
2. Utilitzar en treballs escrits els elements i els procediments bàsics de l'harmonia tonal.
3. Conèixer la interrelació entre processos harmònics, forma musical i dels procediments compositius de l'època barroca, clàssica i primer romanticisme.
4. Reconèixer els elements i procediments bàsics de la música tonal en un text musical escoltat.
5. Identificar a través de l'anàlisi d'obres els elements i procediments més comuns de la música tonal barroca, clàssica i primer romanticisme així com les transformacions temàtiques i relacionar-los amb el tot.
6. Conèixer i aplicar els principals recursos d'ampliació de la tonalitat.
7. Adquirir criteri davant el fet musical.
8. Compondre una composició lliure, preparar el muntatge i assumir la responsabilitat de la seva interpretació.
9. Aplicar els elements i els procediments harmònics i analítics estudiats en exercicis d'estil.

Continguts

Coneixements bàsics

1. Tonalitat. Mode major i mode menor: funcions harmòniques bàsiques.
2. Acords de sèptima de dominant. Estat fonamental i inversions.
3. Acords quatríades de 7a Dism. I 7a semidism. Estat fonamental i inversions.
4. Acords quatríades de subdominant. Estat fonamental i inversions. Acord de sobretònica.
5. Xifrats.
6. Conducció de veus. Enllaços d'acords, la seva tècnica i sintaxi funcional. Cadències
7. Dominants secundàries. Les regions tonals.
8. Continuació de l'estudi d'ampliació de la tonalitat, Dominants secundàries i relacions amb la subdominant menor.
9. Adquirir soltura en l'escriptura homofònica i contrapuntística.
10. Modulació diatònica i cromàtica. Canvi de mode
11. Acords alterats: acord napolità, acord de 6a augmentada, acord de dominant amb la quinta alterada
12. Acords i tonalitats amb relació de mediant cromàtica
13. Adquirir desimboltura en l'escriptura homofònica i contrapuntística.
14. Harmonització de corals.
15. Identificar a través de l'anàlisi d'obres els elements i procediments més comuns de la música tonal i segle XX, així com les transformacions temàtiques i relacionar-los amb el tot.

Objectius referits a actituds, valors i normes

1. Conèixer les característiques formals, harmòniques i estructurals específiques dels diferents estils musicals al llarg de la història per valorar-los i interpretar-los adequadament.
2. Utilitzar i desenvolupar la capacitat d'observació i de reflexió sobre el fet musical i artístic en general per obtenir més eines que ajudin a analitzar el fenomen artístic i desenvolupar la capacitat creativa.
3. Aconseguir bona disposició per col·laborar de forma activa i coordinada en els projectes col·lectius.
4. Treballar l'autonomia, el respecte, el compromís, la responsabilitat i la coherència.

Activitats formatives

METODOLOGIA

El desenvolupament de l'assignatura serà un complement de les propostes pedagògiques (projectes) de la metodologia d'ensenyança/aprenentatge basada en projectes (ABP/PBL Project Based Learning) que es realitzen en l'assignatura troncal d'harmonia 6è GP

Treball presencial dirigit 30 h

Treball autònom/cooperatiu 10 h aprox.

TIPOLOGIA D'ACTIVITATS

- Textos explicatius dels projectes i activitats a realitzar
- Conceptualització dels continguts harmònics.
- Realitzar de forma escrita processos harmònics usant els continguts de l'assignatura.
- Acompanyament individualitzat de cada proposta de treball
- Realitzar processos harmònics i melòdics en funció d'esquemes donats
- Conceptualització dels continguts analítics formals i estructurals
- Dossier d'exercicis.
- Acompanyament d'activitats amb vídeos per la creació de treballs
- Sortides interdisciplinàries (exposicions, concerts, ...)

L'ensenyament d'aquesta assignatura ha d'arribar a ultrapassar el tractament impressionista dels acords i donar una visió prou orientativa de la música del nostre segle.

A l'alumne se li ha de donar la informació de tot el període que comprèn des del darrer Wagner, que és una de les consumacions de la tonalitat entesa estrictament, fins a l'època actual, on hi ha tantes i tantes diversificacions d'estils i estètiques innovadores. Des del mateix Debussy, passant per Bartók, Stravinsky, Messiaen, la segona escola de Viena, Ligeti, Nono, Lutoslawski,...

AVALUACIÓ

L'avaluació del procés d'aprenentatge serà contínua i integradora

Avaluació del primer quadrimestre: del 2 al 6 de febrer de 2026

Avaluació del segon quadrimestre: 7 de maig de 2026

Avaluació extraordinària 30 de juny de 2026

ACTIVITATS D'AVAUACIÓ

L'avaluació respon a paràmetres competencials i es fonamenta en l'observació contínua de l'alumne en les diferents àrees musicals treballades.

Indicadors dels criteris d'avaluació

Rendiment de l'estudi/projectes	80%
Rendiment de la classe	10%
Rendiment d'activitats	10%

Rendiment de l'estudi	Rendiment de la classe	Rendiment en activitats
<ul style="list-style-type: none"> • Coneixements bàsics • Exposicions orals • Presentació de documents i tasques • Presentació projectes • Presentació d'exercicis • Presentació partitures • Sessions de debat i defensa 	<ul style="list-style-type: none"> • Assistència • Puntualitat • Grau d'interès per l'assignatura • Grau de participació de les activitats • Grau d'assimilació dels conceptes bàsics • Aprenentatge de la dinàmica de la classe en grup • Respecte als companys, al professorat i els materials. 	<ul style="list-style-type: none"> • Assistència i participació en els concerts i sortides durant el curs • Assistència i participació en les activitats de dins i fora l'aula

Percentatges dels criteris d'avaluació

Nota 1r quadrimestre	Treballs d'anàlisi i escriptura 40%	Coneixements bàsics escrits i orals (1) 40%	Tasques i documents 20%
Nota 2n quadrimestre i final	Treballs d'escriptura vocal/instrumental 40%	Coneixements bàsics escrits i orals (1) 40%	Tasques i documents 20%

- (1) S'han d'adquirir tots i cadascun dels coneixements bàsics per aprovar l'assignatura. En cas de no assolir la nota mínima de 5 no es farà mitjana amb la resta de paràmetres.
- (2) Hi ha com a mínim dues possibilitats al curs per aprovar l'assignatura
- (3) 10% qualificació subjectiva (individual) que se sumarà o restarà a la nota final dels projectes la qual permet valorar l'actitud, interès, lideratge, participació, dedicació, etc.

Normativa d'assistència

- Les faltes d'assistència hauran de ser comunicades per part dels pares, mares o tutors legals.
- Es consideraran faltes justificades, les causades per malaltia (física, psíquica, emocional)
- No es consideraran faltes justificades, les causades per altres motius.
- El nombre total de faltes d'assistència de l'alumnat es farà constar als informes d'avaluació.
- Si es supera el 30% de les faltes d'assistència justificades (per malaltia física, psíquica i/o emocional) s'aplicarà la pèrdua de l'avaluació contínua.
- Si es supera el 30% de les faltes d'assistència sense justificar, l'assignatura quedarà suspesa.
- La reiteració de faltes, siguin justificades o no, en una o diverses assignatures, podrà comportar la pèrdua de l'oficialitat de la plaça. Cada cas serà analitzat pel professorat implicat i l'equip directiu.

Recuperació de l'assignatura

Segons la normativa vigent:

L'alumnat pot recuperar les assignatures mitjançant la superació de les proves extraordinàries

dins el curs escolar.

Si en finalitzar el sisè curs l'alumne o alumna té tres o més assignatures pendents de superar, ha de repetir tot el curs. Si les assignatures avaluades negativament són com a màxim dues, només cal que superi aquestes assignatures pendents. El límit de permanència al grau professional de música, si s'hi accedeix a primer, és de vuit anys. No es pot romandre més de dos anys al mateix curs, excepte en el cas de sisè.

Bibliografia

Recull de material didàctic confeccionat pel Departament de Llenguatge

HARMONIA:

En castellà

Tonal (clàssic/romàntic)

Walter Piston — Armonía (ed. espanyola). Manual clàssic, clar i sistemàtic.
buscalibre.esAmazon

Arnold Schoenberg — Tratado de armonía. Referent històric i pedagògic. buscalibre.us

Arnold Schoenberg — Funciones estructurales de la armonía (ed. revisada per L. Stein). Per entendre "monotonialitat" i relacions de to global. elargonauta.combooks.google.com

Diether de la Motte — Armonía. Visió històrica + pràctica del llenguatge harmònic.
elargonauta.com

Joaquín Zamacois — Tratado de armonía (volums). Clàssic de l'àmbit hispànic. AbeBooks

Segle XX / post-tonal

Vincent Persichetti — Armonía del siglo XX. Panorama pràctic de procediments harmònics moderns. elargonauta.com

Jazz / moderna

Enric Herrera — Teoría musical y armonía moderna I–II. Ruta completa cap a l'harmonia moderna/jazz. Antoni Bosch editorbuscalibre.uselargonauta.com

Mark Levine — La teoría del jazz (i El libro del jazz piano). Estàndard per a harmonia i pràctica del jazz. Sher Music Co.Amazon

En anglès

Tonal (nivell universitari)

Aldwell, Schachter & Cadwallader — Harmony and Voice Leading (5a ed.). Profund i metòdic

(conducció de veus). cengage.com

Kostka, Payne & Santa — Tonal Harmony (9a ed.). Manual docent molt estès.
mheducation.com

Walter Piston (rev. Mark DeVoto) — Harmony (5a ed., Norton). Clàssic revisat, encara vigent.
Theodore Front Musical Literature Better World Books

Arnold Schoenberg — Theory of Harmony (UC Press, ed. centenari). Context i profunditat
teòrica. University of California Press

Arnold Schoenberg — Structural Functions of Harmony. Complement avançat sobre funcions i
estructura tonal. Amazon

Robert Gauldin — Harmonic Practice in Tonal Music. Enfoc lineal-funcional molt útil per a
repertori. Amazon

Steven G. Laitz — The Complete Musician (5a ed., OUP). Enfoc integrat (oïda, anàlisi,
harmonia/contrapunt). global.oup.com

Miguel Roig-Francolí — Harmony in Context (3a ed.). Contextualitza procediments amb
repertori ampli. mheducation.com

Segle XX / post-tonal

Vincent Persichetti — Twentieth-Century Harmony (Norton). Guia clara de tècniques
harmòniques modernes. wnorton.com

Stefan Kostka — Materials and Techniques of Twentieth-Century Music. Visió sistemàtica de
tècniques del s. XX. Amazon

Històrics/fonamentals

Jean-Philippe Rameau — Treatise on Harmony (Dover). Pedra angular de la teoria harmònica.
Dover Publications

Paul Hindemith — Traditional Harmony & The Craft of Musical Composition (Vol. 1) (Schott).
Enfoc pràctic i estructural. schott-music.com+1

FORMES I ANÀLISI:

En castellà

Clemens Kühn — Tratado de la forma musical (Akal/Idea Books). Manual modern i clar de
Formenlehre. elargonauta.com

Joaquín Zamacois — Curso de formas musicales. Clàssic sistemàtic amb molts exemples.
elargonauta.com

M. & A. Lorenzo de Reizábal — Análisis musical: claves para entender e interpretar la música
(Boileau). Introducció pràctica: melodia, mètrica, sintaxi, harmonia i formes simples.
elargonauta.comboileau-music.com

Allen Forte & Steven E. Gilbert — Análisis musical: introducción al análisis schenkeriano
(traducció castellana). Porta d'entrada al mètode schenkerià. elargonauta.com

Charles Rosen — El estilo clásico: Haydn, Mozart, Beethoven (Alianza). Estudi analític de procediments i convencions del Classicisme. alianzaeditorial.es

Amando Blanquer — Análisis de la forma musical, i F. Llácer Pla — Guía analítica de formas musicales. Completen el panorama en castellà. Amazonelargonauta.com

En anglès (imprescindibles)

Forma clàssica i sonata

William E. Caplin — Classical Form; i ** Analyzing Classical Form** (enfocament frase–tema, retòrica formal). global.oup.comjameshepokoski.com

James Hepokoski & Warren Darcy — Elements of Sonata Theory (tipologies i deformacions). Amazon

Charles Rosen — Sonata Forms; Douglass M. Green — Form in Tonal Music (referents clàssics). AmazonBay

James Mathes — The Analysis of Musical Form; Wallace Berry — Musical Form and Structure (manuals docents sòlids). global.oup.comis.muni.cz

Matthew Santa — Hearing Form (text + antologia); Spring & Hutcheson — Musical Form and Analysis (treball d'oïda i anàlisi aplicada). Better World BooksVitalSource

Metodologies i escola schenkeriana

Heinrich Schenker — Free Composition (Der freie Satz) (trad. Oster); Felix Salzer — Structural Hearing. Fonaments i aplicacions. AbeBooksAmazon

Carl Schachter — The Art of Tonal Analysis (llicions mestres en estil schenkerià). academic.oup.com

Ritme, mètrica i frase

William Rothstein — Phrase Rhythm in Tonal Music (fraseig i forma temporal). books.google.com

Harald Krebs — Fantasy Pieces: Metrical Dissonance in the Music of Robert Schumann. allan-chase.com

Justin London — Hearing in Time (percepció i teoria del metre). Amazon

Post-tonal i teoria avançada

Joseph N. Straus — Introduction to Post-Tonal Theory; Allen Forte — The Structure of Atonal Music. wnorton.comYale University Press

Lerdahl & Jackendoff — A Generative Theory of Tonal Music; Fred Lerdahl — Tonal Pitch Space (model cognitiu i espai tonal). MIT Pressglobal.oup.com

Dmitri Tymoczko — A Geometry of Music (marc geomètric per a harmonia/contrapunt). global.oup.com